

Lijst industrieel erfgoed per gemeente

Woerden Harmelen - Kamerik - Zegveld

Onderstaande lijst is een inventarisatie van industrieel erfgoed in de gemeente Woerden. Het zijn locaties waar erfgoed van nijverheid en industrie, soms techniek, zichtbaar aanwezig zijn. Opmerkingen en aanvullingen zijn welkom. De lijst wordt van tijd tot tijd bijgewerkt, deze versie is van juni 2020.

Harmelen

- Bedrijventerrein De Putkop - ontwikkeling in een periode van hoge werkloosheid en ter bevordering van lokale bedrijvigheid (1983)
- Dorpsstraat 103 - vm tolhuis gm, indertijd aan de rand van het dorp aan de Rijksstraatweg die vanaf 1827 ten zuiden van de Leidse Rijn tussen Utrecht-Bodegraven werd aangelegd en bestraat; daarvoor waren er slechts zandpaden en een jaagpad langs de Oude Rijn; nu woonhuis (rond 1830-ca 1920, 1935)
- Dorpsstraat 157 - vm kaaspakhuis rm iov Joh. Verschuur uit Rotterdam, vervolgens graanopslag, metaalbedrijf; nu verfwinkel (1888)
- Gerverscop 5 - vm dieselgemaal rm met dienstwoning rm ontwerp E.G. Wentink, in functie met centrifugaalpomp van Pannevis & Zn; 1931 geëlektrificeerd en ca 1975 buiten werking (1907)
- Jaagpad bij 16 - Haanwijkersluis rm tussen polders Haanwijk en Bijleveld met sluiswachterswoning gm; laatste van reeks van drie sluisen in Oude Rijn tussen Utrecht en Harmelen en 2009 gerenoveerd (1656, huidige begin 20e eeuw)
- Kwakelbrug - vaste voetgangersbrug gm in het Jaagpad over de Leidse Rijn, verbinding Jaagpad en Uitweg; betonbrug gemaakt door J.W. Bronwasser uit Breukelen (1925)
- Utrechtse- en Leidsestraatweg - de oude Rijksstraatweg Utrecht-Leiden langs de Rijn gaat dwars door het dorp, de eerste verharde weg in Harmelen (1828)

Kamerik

- Mijzijde 1-2 - vm scheprad-stoomgemaal Teijlingens met schoorsteen rm voor het bemalen van de polders 's-Gravesloot, Groot-Houtdijk, Kamerik-Mijzijde en Kamerik-Teylingens, pompt water via de Kamerikse Wetering richting Oude Rijn; in 1907 voorzien van centrifugaalpomp, in 1954 geëlektrificeerd en in 1988 buiten werking; met restanten sluis Kamerikse Wetering; nu grotendeels gerestaureerd, de stoommachine uit 1907 is nog grotendeels aanwezig, de schoorsteen is tot oorspronkelijke hoogte hersteld en een nieuwe kolenloods; nu educatief kenniscentrum (Oude Rijn-Wilnis) (1871, 1907, 2008 ev)
- Mijzijde 33 - vm kaaspakhuizen Van der Plaats, in 1988 zijn de rijksmonumentale pakhuizen grotendeels gesloopt en gereconstrueerd tot appartementen (1784-1988)
- Mijzijde 34-35 en 36-37 - woonhuis rm kaashandelaar Van der Plaats resp. dienstwoningen (1785-1789)
- Oortjespad 2A - transformatorhuis (1952)
- Teckop bij 22 - transformatorhuisje (ca 1955)
- Van Teylingenweg 122 - werkplaats met woonhuis en vm winkel; vh smederij, loodgietersbedrijf en elektricien fa. A.H. Okkerman; nu woonhuis en werkplaats (ca 1955, 2000)

Lijst industrieel erfgoed per gemeente

vervolg Woerden blad 2 van 5

Woerden

- Achterstraat 6 - fabriekspand gm Orgelfabriek firma Mart. Vermeulen; nu opslagplaats (1910)
- Achterstraat 7 - vm schoolgebouw, later kantoor firma Mart. Vermeulen Orgels, Piano's en Radio's, winkel Voorstraat 27; nu dubbel woonhuis (1880, 1909, 1994)
- Achterstraat 37 - vm magazijn, expeditie en garagepand firma Mart. Vermeulen Orgels en Piano's; nu deelverhuur (1939)
- Barnhoutswaard 53 - RWZI, rioolwater zuiveringsinstallatie (1972, 1994)
- Bedrijventerrein Honthorst en Barwoudswaarder - ontwikkeld met de ambitie om van Woerden een regionale groeikern te maken (ondanks de ligging in het Groene Hart), concentratiegebieden voor werken in de regio (1965, 1970)
- Breeveld 6 - poldermolen en gemaal Breeveld rm met later gebouwde machinistenwoning voor het bemalen van polder Breeveld en uitmalend op de Oude Rijn; in het molenhuis is in 1911 een petroleummotor geïnstalleerd als hulpmotor en in 1931 verving een ingebouwd dieselmemaal de wieken, de molen is toen onttakeld; sinds 1997 buiten gebruik (1864, 1911-1931)
- Edisonweg 10 hoek Marconiweg - apparatenfabriek; werkhal, fabriekshal, servicehal, opslagruimte en montagehal vm Florigo; nu Impress (1964, 1972, 1986 ev)
- Eendrachtstraat 1 - vm graan- en kaaspakhuis rm tot in de jaren 1990 in gebruik; nu praktijkruimte met bovenwoning (1890)
- Emmakade 8 - vm kaaspakhuis fa. Van Mourik; nu kantoor (1927)
- Gedempte Binnengracht 23 - kaaspakhuis fa. P.J. Blok en aangebouwd kantoor; nu berglaats (1938, 1941)
- Groenendaal 17 - brandspuithuis Arsenaal gm, later marktgebouw (1857)
- Haven - binnenhaven (1705, 1880)
- Havenstraat 12 - vm smederij of smidse gm, A. Niessen tot 1956; nu restaurant (1880)
- Havenstraat 13b - vm pakhuis fa. Van der Bijl; nu kantoor (1924)
- Havenstraat 15 - vm kaaspakhuis gm fa. Smid, nu kantoor (1880)
- Havenstraat 19 - pakhuisje gm, later met verdieping verhoogd; na 1932 divers gebruik oa Italiaans ijs fa. Gregori nu winkel (1911, 1931)
- Havenstraat 30 - gemeenlandshuis gm van het Groot-Waterschap van Woerden; in 1995 opgegaan in het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, nu kantoor (1906)
- Havenstraat 53 - woonhuis met werkplaats gm; vanaf 1924 werkplaats schildersbedrijf Tanis; nu woonhuis (zj)
- Hoge Rijndijk - industrielandschap Barwoutswaarder en Leidsestraatweg (na 1890)
- Hoge Rijndijk 13 - drie dienstwoningen veevoederbedrijf Arie Blok (1978)
- Hoge Rijndijk 14 - veevoederbedrijf Arie Blok, fabriekshal, silo's, expeditieruimte, loskraan en kantoor (1962-1977 ev)
- Hoge Rijndijk 15 - vm stoomgemaal Barwoutswaarder gm ter vervanging van twee molens voor polders Barwoutswaarder, Bekenes, Kromwijk en Bulwijk en het Oosteinde van Waarder, uitmalend op de Oude Rijn, ontworpen in Waterstaatstijl met dienstwoning; in 1921 voorzien van zuiggasmotor en centrifugaalpomp en in 1951 geëlektrificeerd en travoruimte ingebouwd; buiten gebruik in 1975, nu woonhuis met bedrijfsruimte (1881, 1975)
- Hogewoerd nabij Nieuwe Markt - kaasbel (1925, 1985)
- Hortensiastraat 1 - drukkerij met bedrijfswoning, vh Zuidam Woerdense Courant; nu pakhuis en bedrijfswoning tbv kaashandel (1970, 1979)

Lijst industrieel erfgoed per gemeente

vervolg Woerden blad 3 van 5

- Hortensiastraat 3 - uitbreiding drukkerij en kantoor vm Zuidam Woerdense Courant; nu kantoor (1971)
- Hortensiastraat 5 - uitbreiding drukkerij en kantoor vm Zuidam Woerdense Courant; nu dansschool (1971, 1986)
- Industrieweg 13 - bedrijfspand met woning; later fa. Lagerwaard staalbewerking en staalreiniging; nu divers (1970)
- Industrieweg 15 hoek Ampéreweg - bedrijfsgebouw met bedrijfswoning vm aardappelgrossier, later offsetdrukkerij, nu installatiebedrijf (1969)
- Jan Kriegestraat 5 - bedrijfsgebouw met atelier en kantoorverdieping vm confectiebedrijf; nu installatiebedrijf (1961, 1977 ev)
- Jan Kriegestraat 6-8 - bedrijfsgebouw met werkplaats en kantoorverdieping; nu garagebedrijf (1976)
- Jan Kriegestraat 7 - bedrijfspand met werkplaats, magazijn en kantoor installatiebedrijf (1967, 1976)
- Johan de Wittlaan 11-13 - bedrijfshal, magazijn, werkplaats, expeditie vm Zanker; nu kantoor met werkplaats en kantoor (1969, 1989)
- Johan van Oldenbarneveltlaan 15 - telefooncentrale met mast (zj)
- Jozef Israelslaan 2 hoek Leidsestraatweg - garagebedrijf, werkplaats met showroom en benzinepomp (1968)
- Kromwijkerdijk 114 (via Kromwijkerpad) - Broekmolen en stoomschepradgemaal met machinistenwoning voor het bemalingsgebied Papekop en Diemerboek, Klein Hekendorp; in 1928 installatie van een ruwoliemotor met centrifugaalpompe in de oude molenvoet Broekmolen en in 1943 geëlektrificeerd, uitmalend van de Broekermolenvliet op de Kromwijkerwetering tot 1993; op één locatie restanten van zowel wind-, stoom-, diesel- en elektrische bemaling aanwezig en recent gerenoveerd (1879, 1928, 1943, 2017)
- Kruittorenweg bij 42 hoek Oranjestraat - transformatorhuisje GEB (1929)
- Kwakelbrug - ophaalbrug over de Rijn met bedieningshuisje, verbinding Jozef Israelslaan en Boerendijk (1974)
- Leidsestraatweg (tot 1932 'Pannenbakkerijen' geheten) - sinds vroege tijden locatie voor nijverheid en arbeiderswoningen: baksteen en pannenfabrieken, graan en veevoer, handel en bewerking (va 17e eeuw)
- Leidsestraatweg 19-21 - vm zadelmakerij en pakhuis gm met achterzijde aan de Oude Rijn, een gevelsteen verrraad dit vroegere gebruik, daarna verschillend ander gebruik; nu woonhuis met opslagplaats (18e eeuw)
- Leidsestraatweg 25 (steegje) - pakhuis aan de Oude Rijn (19e eeuw)
- Leidsestraatweg 32 en 36-38 - stoomwasserij met schoorsteen gm en later gebouwde directeurswoning gm Wed. H. van Slagmaat "Stoom- Wasch- en Strijkinrichting Ververij en Chemische Wasscherij Johanna", nu woonhuis en atelier (1904) (1926)
- Leidsestraatweg 41 a-c - woonhuis gm, pakhuis gm en maalderij veevoederbedrijf Van Doorn; nu woonhuis, winkel en opslagruimte (1898, 1923, 1969)
- Leidsestraatweg 48-52 hoek Baanstraat - werkplaats, benzinepomp, smeestation en garageboxen; nu garagebedrijf, showroom, werkplaatsen en stalling (1935, 1978)
- Leidsstraatweg 70 hoek Jan Kriegestraat - woning gm steenfabrikant De Koning; nu kantoor (1860)
- Leidsestraatweg 90 - woning gm steenbakkers Wed. van Doorn van de familie Brunt (1867)
- Leidsestraatweg 109 - alleen nog het woonhuis van vm graanmaalderij T. Koetsier (1928)

Lijst industrieel erfgoed per gemeente

vervolg Woerden blad 4 van 5

- Leidsestraatweg 132 - benzinepomp, met later een garagebedrijf met showroom; nu kringloopbedrijf (1930, 1971 ev)
- Leidsestraatweg 229 - vm graanmaalderij met silogebouw gm van fa. Blok, later in gebruik bij maalderij Pak; vele jaren detailhandel, nu verbouwd tot appartementen (1930, 2019)
- Leidsestraatweg 231-233 - scheepmakerij aan de Oude Rijn, woning met werkplaats en werf; nu twee woonhuizen (ca 1900, 1927)
- Meulmansweg 4 - vm kaaspakhuis gm, nu kantoor (1882)
- Nes ong - sleep- of rolpaal voor scheepsjagers Oude Rijn (zj)
- Nieuwe Markt - kaasmarkt, kaasbel gm op de Meulmansweg (1885 ontstaan na sloop wallen)
- Nieuwe Markt 13 hoek Emmakade 6a - kaaspakhuis fa. Van Baren; nu kaasacademie en VVV kantoor (1937, 2017)
- Oostsingel 1a en b - watertoren rm 27 m hoog met machinegebouw rm naar een ontwerp van Jan Schotel; in 1979 buiten gebruik en 1984 restauratie met verwijdering (kleine) reservoir van 75 m³; in afwachting van definitieve herbestemming (1906, 1984)
- Oudelandseweg bij 10 - tvn aanjaagstation voor de waterdruk iov Gemeentelijk Waterbedrijf Woerden (G.W.B.) tot 1955, rond 1965 herbestemd als transformatorhuisje (1931)
- Pannenbakkerijen 12-16, 18-30, 25-27, 31-39 - diverse blokjes bedrijfswoningen voor de steenbakkerij; nu woonhuizen (1850-1870)
- Pannenbakkerijen 1 (Leidsestraatweg) - fabrieksgebouw, ketelhuis, schoorsteen rm vm ovengebouw, kleiloods, sorteerloos en expeditie, tunneloven en kantoor van de vm Woerdense pannen- en steenfabriek Wodast, na een brand nieuw gebouwd in 1954, herbouw is een voorbeeld uit de periode wederopbouw; het begon met een vormloos in 1870, de schoorsteen is nog van voorganger Steen- en dakpannenfabriek J.Brunt en Co; nu dakpannenfabriek Monier (1928, 1954)
- Pannenbakkerijen 19 - werkplaats met loods; nu autobedrijf (1950)
- Parallelweg Oost en West, kruising A12 en spoorlijn Utrecht-Gouda - wegviaduct in het eerste wegvak van de A12 (zuidelijke) over het spoor en parallelwegen; een ter plaatse gemaakte betonnen plaatliggerbrug; een vroeg voorbeeld van dit type viaduct bij de uitrol van het rijkswegennet (1937)
- Prins Hendrikkade 1 en 1B-E (met Wilhelminaweg 38 en toegang daarnaast) - kaaspakhuis; periode garagebedrijf, later reparatiewerkplaats met vanaf 1938 benzinepomp; nu appartementen (1890, 1910)
- Prins Hendrikkade 2-5 - kaaspakhuis met bovenwoningen; nu vier woonhuizen (1890)
- Prinsenlaan 2A - bedrijfsgebouwen, vm houtloos, werkplaats en timmerfabriek; nu opslagplaatsen (1919, 1963)
- Prinses Beatrixstraat 2 en 6-20 hoek Wilhelminaweg - woningen van kalkzandsteen uit vm Kalkzandsteenfabriek "De Nieuwe Industrie" P.J. Hofman (tm Singel 69) (1907, 1915)
- Ridderstraat to 9 - transformatorhuis vm Gemeentelijk Electriciteitsbedrijf Woerden (1920)
- Rietveld 36 - villa Kop en Hagen iov Aart Hendrikszn Knijff, fabrikant van verschillende pannenfabrieken en bestuurder-politicus (1858)
- Rietveld 68 - boerderij met hoge hennepzolder (1712)
- Rietveld 76 - gemaal Rietveld met dienstwoning; elektrische bemaling van polder Rietveld en lozend op de Oude Rijn, in 2005 vervangen door modern gemaal; nu woonhuis (1926)

Lijst industrieel erfgoed per gemeente

vervolg Woerden blad 5 van 5

- Rozenbrug - ophaalbrug over de Oude Rijn in de Singel; bovenbouw van staal met een geklinknagelde constructie door N.V. Pletterij v/h L.I. Enthoven en Cie (1938)
- Rijnkade 1 - dienstwoning brugwachter Rozenbrug (1924)
- Rijnstraat 44 hoek Romeinsteeg - vm likeurstokerij rm iov A.J.T. Hofman; vervolgens kaaspakhuis van de firma Ruijs; Egbert Ruijs (ERU) begon op dit adres met smeltkaas, na 1938 elders uitgegroeid tot de smelt- en smeerkaasfabriek ERU; sinds 1968 restaurant en bovenwoning (1888, 1968)
- Rijnstraat 87 - vm kaaspakhuis met aan weerszijden een achterom; nu restaurant (1898, 1978)
- Singel 58 - bedrijfsgebouw; kantoor en magazijn Loodgieters- en installatiebureau fa. Th. van Breukelen; nu constructiebedrijf (1957)
- Singel 59 - bedrijfsgebouwen; werkplaatsen, opslag en kantoor met bedrijfswoningen; na 1970 bowlingentrum, dansschool en woonhuizen (1959, 1970)
- Singel 64A - zakkenstopperij en opslagplaats met later ingebouwd kantoor Woerdense touw- en zakkenhandel; nu opslagruimte (1939)
- Stationsweg 1/6 - station Woerden gm, hoofdgebouw met vm dienstwoningen, perronoverkapping met brug, trappen naar loopbrug en op de etage vm wachtruimten; nu station (1913)
- Utrechtsestraatweg 10 hoek Johan van Oldenbarneveltlaan - vm post- en telegraafkantoor rm ontwerp G. Bremer; nu praktijkruimte (1939, 1978)
- Utrechtsestraatweg 19 - kaaspakhuis rm fa. Blok nu met reclame van Reypenaer; met nevenpakhuis achter en achterzijde grenzend aan Oude Rijn; nu proeflokaal (1906)
- Utrechtsestraatweg 23a - kaaspakhuis gm kaashandel G. De Wit; nu kantoor (rond 1875)
- Utrechtsestraatweg 86-88 - garage autobekleder H.F.A. van Schoonhoven, later J. Koopman; vervolgens Morris garage Rietveld; nu autobedrijf (1957)
- Utrechtsestraatweg 111 - garage voor autobuscarrosserien 'Den Oudsten en Domburg' (al in 1932 gaat 'Den Oudsten en Domburg' naar een veel grotere fabriek met werkloosden op nr 112, dat is in 2016 gesloopt); daarna garage Rietveld, nu autobedrijf (1927)
- Wilhelminaweg 1 - korenmolen De Windhond rm op de vestingwal met in 1984 volledig gereconstrueerde woning (1755) en daarnaast stoommachinegebouw (1877)
- Wilhelminaweg 46 - Defensie-eiland Centrale Magazijnen van Militaire Kleding en Uitrusting, na 1950 bekend als 'Depot Retour Goederen (DRG) en tot de sluiting van de 637e Intendance Centrale Werkplaats Kon. Landmacht; het complex is gesloten in 1999; het eiland is in 2012-2019 herbestemd naar woningbouw, veel is gesloopt, zoals kleding- en tentenmagazijnen met uitbreidingen uit 1921 en 1931; behouden gebleven gebouwen zijn de wasserij uit 1916 met ketelhuis en schoorsteen gm uit 1947; een werkplaats gm uit ca 1880 (va 1880, 1947, 2012 ev)

Zegveld

- Hoofdweg bij 150 - restanten schutsluis gm, tussen Grecht en Zegveldse Wetering; sinds 1967 inlaatsluis (1850)
- Nespada 61 - vm stoomgemaal Zegveld gm aan de Grecht, nu woonfunctie (1873)